Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KAA/bdTechPrek-AJ/22
Názov predmetu	nástroje a technológie na podporu prekladu
Rozsah	1P + 2S
Počet kreditov	5
Vyučujúci	Mgr. Jakub Absolon, PhD. (hodnotiaci), doc. PhDr. Katarína Welnitzová, PhD. (prednášajúci)

Cieľ

Cieľom kurzu Nástroje a technológie na podporu prekladu je, aby si študent osvojil základné vedomosti a zručnosti pri práci s počítačom, ktorý predstavuje prostriedok na spracovania textov a podporný prostriedok na prekladovú činnosť na zvýšenie efektivity práce prekladateľa. Ďalším ceiľom je osvojenie si práce s elektronickými slovníkmi, on-line prekladačmi textu a databázami paralelných textov, získanie vedomosti o nástrojoch CAT (computer-assisted translation) a zručnosti pri zakladaní účtu na Phrase, prekladateľskej pamäte (TM), zakladaní terminologickej databázy (TB), práci s webeditorom a vytvorení /finalizácii projektu.

Podmienky na absolvovanie predmetu

Priebežné hodnotenie je za aktívnu účasť študenta na seminároch a povinnú účasť na prednáškach a odovzdávanie zadaných úloh. Študent môže mať absenciu maximálne dvakrát počas semestra, v opačnom prípade sa nemôže zúčastniť záverečného hodnotenia. Záverečné hodnotenie získa študent zo záverečného testu z teoretickej časti a za preukázanie vedomostí na praktickom zadaní podľa nasledujúcej stupnice: 100 – 92 % – A, 91 – 83 % – B, 82 – 74 % – C, 73 – 65 % – D, 64 – 56 % – E, 55 – 0 % – FX.

Priebežné hodnotenie

Priebežné hodnotenie je za aktívnu účasť študenta na seminároch a povinnú účasť na prednáškach a odovzdávanie zadaných úloh. Študent môže mať absenciu maximálne dvakrát počas semestra, v opačnom prípade sa nemôže zúčastniť záverečného hodnotenia.

Záverečné hodnotenie

Záverečné hodnotenie získa študent zo záverečného testu z teoretickej časti a za preukázanie vedomostí na praktickom zadaní podľa nasledujúcej stupnice: 100 – 92 % – A, 91 – 83 % – B, 82 – 74 % – C, 73 – 65 % – D, 64 – 56 % – E, 55 – 0 % – FX.

Výsledky vzdelávania

Po absolvovaní predmetu Nástroje a technológie na podporu prekladu si študent osvojí základné vedomosti a zručnosti pri práci s počítačom, ktorý predstavuje prostriedok na spracovania textov a podporný prostriedok na prekladovú činnosť s cieľom zefektívniť práce prekladateľa. Osvojí si prácu s elektronickými slovníkmi, on-line prekladačmi textu a databázami paralelných textov. Získa vedomosti o

nástrojoch CAT (computer-assisted translation) a získa zručnosť pri zakladaní účtu na Phrse, prekladateľskej pamäte (TM), zakladaní terminologickej databázy (TB), práci s webeditorom a vytvorení /finalizácii projektu. Študent ďalej získa vedomosti o automatizovanej kontrole kvality (QA) a predstaví sa mu post-editácia a pre-editácia ako pomôcka na predpreloženie textov. V rámci „mäkkých kompetencií" študent získa všeobecné znalosti a rozhľad, schopnosť využívať odborné znalosti v praxi, znalosť podmienok, kedy môže použiť znalosti v praxi, schopnosť identifikovať a riešiť záťažové situácie v praxi a schopnosť tvorivého a pružného myslenia a konania a v neposlednom rade schopnosť tvorivého a pružného myslenia a konania, bez ktorej sa pri práci s CAT nástrojmi nezaobíde.

Stručná osnova predmetu

Prednášky:
1. História nástrojov CAT a strojového prekladu (MT). Prehľad súčasného stavu.
2. Predstavenie Memsource (Phrase) a jeho nastavenia.
3. Práca s editorom v Memsource (Phrase).
4. Nastavenia QA v Memsource (Phrase).
5. Predstavenie SDL Trados. Základné rozdiely medzi Memsource a Trados.
6. Preklad „as a single document".
7. Tvorba projektov.
8. Práca s projektovými balíčkami.
9. Automatizovaná kontrola kvality QA v Trados.
10. Základný systém fungovania CAT, vysvetlenie pojmov TM, TB, MT.
11. Využitie strojového prekladu v CAT aplikáciách. Strojový preklad ako pomôcka na kompletné predpreloženie textov.
12. Kvalita a revízia strojového prekladu. Pre-editácia a post-editácia strojového prekladu.

Semináre:
1. Úvod do problematiky prekladu v praxi.
2. Humánny vs strojový preklad v praxi.
3. Nástroje na podporu prekladu v praxi.
4. Predstavenie Memsource (Phrase) ako jedného z využívaných CAT nástrojov.
5. Založenie vlastného účtu v Memsource (Phrase).
6. Zakladanie projektu v Memsource (Phrase).
7. Práca s editorom prekladu na desktope a cloudovom úložisku.
8. Práca s prekladateľskou pamäťou a terminologickou databázou.
9. Nastavenie QA (kontrola kvality).
10. Spôsoby kontroly prekladu.
11. Preklad s podporou strojového prekladu a post-editácia strojového prekladu.
12. Záverečné testovanie.

Sylabus predmetu

Úvod do problematiky prekladu.
Humánny vs strojový preklad.
Nástroje na podporu prekladu.
Predstavenie nástroja Phrase ako jedného z využívaných CAT nástrojov.
Založenie vlastného účtu a projektov vo Phrase.
Práca s editorom prekladu na desktope a cloudovom úložisku.
Práca s prekladateľskou pamäťou a terminologickou databázou.
Nastavenie QA a spôsoby kontroly prekladu.
Preklad s podporou strojového prekladu a post-editácia strojového prekladu.

Odporúčaná literatúra

WELNITZOVÁ, K. 2023. Chybovosť strojového prekladu. Praha. Verbum. ISBN 978-80-88507-06-2
ABSOLON, J., MUNKOVÁ, D., WELNITZOVÁ, K. 2018. Machine Translation: Translation of the Future? Machine Translation in the Context of the Slovak Language. 1. ed. Praha: Verbum. 2018. ISBN 978-80-87800-45-4.
MUNKOVÁ, D. 2013. Prístupy k strojovému prekladu : modely, metódy a problémy strojového prekladu. Nitra: UKF. 2013. ISBN 978-80-. 558-0450-7
MAČURA, M. 2007. Počítačom podporovaný preklad. Nitra: FF UKF, 2007, ISBN 978-80-8094-309-7
QUAH, C. K. 2006. Translation and Technology. New York: Palgrave Mac Millan. 2006. ISBN 1-4039-1832-5

Internetové zdroje:
https://phrase.com/

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

anglický, slovenský

Poznámky

časová záťaž študenta: 150 hodín, z toho:
Prezenčné / Kombinované štúdium (P, S, C): 36 hodín
samoštúdium: 74 hodín
iné: domáce zadania: 40 hodín
jazyk výučby: slovenský, anglický